

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte –Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh și Nicolae Craiu,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Liliana Pasat și de către avocatul Igor Ciuru în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 februarie 2020, în cauza penală, în privința lui

Cazacu Igor XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 07.09.2015 la 22.05.2018;

Instanța de apel de la 08.06.2018 până la 12.02.2020;

Instanța de recurs de la 01.06.2020 până la 20.10.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 22 mai 2018, procesul penal în privința lui Igor Cazacu în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a fost încetat pe motivul încălcării termenului de aflare a acestuia în calitate de bănuț.

În baza aceleiași sentințe, Igor Cazacu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal. În temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, Igor Cazacu a fost eliberat de răspundere penală pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond în fapt, a constatat că, Igor Cazacu este învinuit de faptul că la 29 octombrie 2014, aproximativ pe la ora 16:00, aflându-se la volanul pasagerului marfar de model „Volkswagen LT-35”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, în apropierea bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX, situat în intravilanul or. Costești, r-nul Rîșcani, pe când efectua manevra de deplasare cu spatele, neasigurându-se că o poate face fără a crea un pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic, în rezultatul cărui fapt a lovit cu partea din spate a autovehiculului condus pe pietonul Anatolie Șcerban.

În rezultatul accidentului de circulație, pietonului Anatolie Șcerban, i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 203 „d” din 23 decembrie 2014: fracturi de coaste pe diferite linii anatomice; fractură ce stern; hematorax bilateral - 1800 ml sânge lichid; fractură închisă a brațului stâng și a femurului drept; edem și tumifiere substanței creiereoase; plăgi contuză pe regiunea occipitală; echimoze pe față, care după caracterul lor corespund categoriei vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Moartea cet. Anatolie Șcerban a survenit în urma unui șoc posttraumatic posthemoragic, ca rezultat al traumatismului suportat.

Astfel, Igor Cazacu a încălcat prevederile pct. 41 (2) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 15.05.2009 care stabilesc că: conducătorul vehiculului care intenționează să se deplaseze cu spatele poate să înceapă manevra numai după ce s-a asigurat că o poate face fără a crea pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic. În cazurile în care câmpul vizual în spate este limitat, conducătorul trebuie să recurgă la ajutorul altei persoane, aflate în afara autovehiculului - încălcări, care sunt în legătură directă cu comiterea accidentului de circulație și consecințele survenite.

Ațiunile inculpatului Igor Cazacu de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi: încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

Instanța de fond a constatat că, tot, Igor Cazacu la 29 octombrie 2014, aproximativ pe la ora 16:00, după ce a condus pasagerul marfar de model „Volkswagen LT-35”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, în apropierea bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX, situat în intravilanul or. Costești, r-nul Rîșcani, pe când efectua manevra de deplasare cu spatele, neasigurându-se că o poate face fără a crea un pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic, a lovit cu partea din spate a autovehiculului condus pe pietonul Anatolie Șcerban, cărui i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr.203 „d” din 23 decembrie 2014, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață fapt în urma căruia ultimul a decedat.

Șoferul, Igor Cazacu nu a respectat întocmai cerințele art. 12 pct. lit. g) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 15.05.2009, care stabilește că „Conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat [...] să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea lucrătorilor de poliție”, a părăsit locul accidentului rutier.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, fapta inculpatului Igor Cazacu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, după indicii calificativi: *părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) și (5) Cod penal.*

3. Împotriva sentinței declară apel procurorul prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea prin care s-a încetat procesul penal de învinuire a lui Igor Cazacu în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

De asemenea, procurorul a solicitat casarea sentinței în latura acțiunii civile, în partea respingerii solicitării de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, precum și în partea dispunerii în privința corpurilor delictive.

În susținerea apelului declarat, acuzatorul de stat a menționat că, nu este de acord cu sentința instanței de fond, considerând-o ilegală și neîntemeiată. Apelantul a indicat că, instanța a dat o apreciere unilaterală și superficială probelor administrate, adoptând o sentință favorabilă inculpatului.

3.1. Avocatul Sergiu Beșliu a solicitat în numele lui Ina Șcerban, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Igor Cazacu să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal. În baza aceste-i Legi, solicită să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. De asemenea, a solicitat admiterea acțiunii civile în sumă de 500 000 lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral. Aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești aflate pe conturile bancare, precum și aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile ale inculpatului Igor Cazacu în limita valorii acțiunii în mărime de 500 000 lei.

Apelantul a indicat că, nu este de acord cu sentința instanței de fond, o consideră neîntemeiată și ilegală, or, instanța de fond în mod eronat a interpretat prevederile art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală.

3.2. Potrivit apelului comun declarat de către avocatul Ion Rohac și inculpatul Igor Cazacu, apelanții unanim au solicitat casarea integrală a sentinței contestate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond.

Apelanții au declarat că, nu sunt de acord cu sentința emisă, deoarece este una discriminatorie fiind luată o poziție părtinitoare părții acuzării. Instanța urma să cerceteze nemijlocit sub toate aspectele probele administrate în prezenta cauză. Instanța și-a depășit limitele jurisdicționale stipulate de art. 325 Cod de procedură penală, deoarece a satisfăcut ilegal demersul acuzării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 februarie 2020, apelul comun declarat de către avocatului Ion Rohac și inculpatului Igor Cazacu a fost respins, iar apelul procurorului și apelul avocatului Sergiu Beșliu în numele succesorului părții vătămate Inna Șcerban a fost admis, casate parțial sentința în latura penală și latura civilă, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Cazacu Igor Boris se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, și în baza acestei Legi i se stabilește pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea aplicate lui Igor Cazacu se suspendă condiționat cu stabilirea perioadei de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Inna Șcerban se admite parțial.

Se încasează de la Igor Cazacu în beneficiul succesorului părții vătămate Inna Șcerban prejudiciul moral în sumă de 150 000 lei.

Se încasează de la Igor Cazacu în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 2 250 lei.

Sechestrul pe camionul marfar de model „Volkswagen LT35” cu numărul de înmatriculare XXXXX se menține pentru asigurarea executării acțiunii civile.

În rest dispozițiile se mențin fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a constatat că, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate suplimentar de instanța de apel, și anume: declarațiile succesorului părții vătămate Inna Șcerban (f.d. 233-235, vol. I); declarațiile martorilor Serghei Șevenco (f.d. 31-34, vol.I); raportul nr. 3614, despre internarea lui Anatolie Șcerban în secția de reanimare a IMSP „Spitalul raional Rîșcani” (f.d. 23, Vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29.10.2014 cu planșa fotografică, prin care a fost examinat camionul „Volkswagen LT-35” (f.d. 27-31, Vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29.10.2014 cu planșa fotografică, prin care au fost examinate hainele în care era îmbrăcat Igor Cazacu (f.d. 32-34, Vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29.10.2014 cu planșa fotografică, prin care a fost examinată porțiunea de teren setată în or. Costești, raionul Rîșcani (f.d. 35-40, Vol.I); procesul-verbal de constatare a infracțiunii depistate din 25.07.2016, prin care au fost examinate certificatele medicale predate benevol de către Ina Șcerban (f.d. 46-47, Vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 11.11.2014 cu planșa fotografică, prin care a fost examinată o scurtă prezentată de către Igor Cazacu (f.d. 49-55, Vol.I); procesul-verbal de ridicare din

11.12.2014 cu fototabel, prin care a fost ridicat camionul de model „Volkswagen LT-35” (f.d. 82-85, Vol.I); ordonanță de ridicare cu proces-verbal de ridicare (f.d. 86, Vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectului automobilul, prin care a fost examinat camionul de model „Volkswagen LT-35” (f.d. 115-117, Vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr.203 „D” din 22.12.2014. Conform raportului în cauză, moartea cet. A. Șcerban a survenit în urma unui șoc post- traumatic, posthemoragic ca rezultat al traumatismului suportat. La examinarea medico-legală a cadavrului s-au depistat leziuni corporale: fracturi de coaste pe diferite linii anatomice; fractură de stern; hematorax bilateral - 1800 ml sînge lichid; fractură închisă a brațului stîng și a femurului drept ; edem și tumifiere a substanței creieroase; plagă contuză pe regiunea occipitală; echimoze pe față, ce corespund categoriei vătămări corporale Grave, periculoase pentru viață. Leziunile corporale sunt caracteristice unui accident rutier. Leziunile descrise mai sus se exclud de la căderea înălțimii propriului corp (f.d. 124, Vol.I); certificatul nr.362 SRL Sf.Luca, potrivit căruia la Anatolie Șcerban a fost stabilită diagnoza eoxartroza gr.I pe stînga (f.d. 134, Vol.I); certificatul nr.139 din 11.11.2014 eliberat de SRL „Incomed” de tratament cu recomandare (f.d. 135, Vol.I);

Astfel, instanța de apel a menționat că, ca urmare a încălcării regulilor de securitate a circulației rutiere, a fost lovit Anatolie Șcerban: Conform raportului de expertiză medico-legală nr.203 ”D” din 23.12.2014 s-a stabilit, că decesul lui Anatolie Șcerban a survenit în urma unui șoc postraumatic, posthemoragic ca rezultat al traumatismului suportat. Leziunile corporale depistate la partea vătămată corespund categoriei vătămarilor corporale grave și sunt caracteristice unui accident rutier.

De asemenea, leziunile corporale depistate la Anatolie Șcerban exclud căderea de la înălțime, astfel ultima concluzie expusă în raportul de expertiză exclude în totalmente ipoteza căderii lui Anatolie Șcerban de la înălțime, după cum pretinde inculpatul.

În ceea ce privește legătura cauzală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, instanța de apel a constatat că, anume încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere a fost cauza producerii urmărilor prejudiciabile și anume lovirea lui Anatolie Șcerban, care în rezultatul leziunilor corporale primite a decedat.

Latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin vinovăție sub formă de imprudență, urmînd a fi luată în considerație nu doar obligația de a respecta regulile de securitate a circulației rutiere, dar și posibilitatea persoanei de a respecta și a prevedea consecințele prejudiciabile.

Instanța de apel a subliniat că, inculpatul s-a aflat la volanul automobilului de model „Volkswagen LT-35” și ar fi putut evita lovirea lui Anatolie Șcerban în cazul în care era să se asigure că manevra de deplasare cu spatele nu creează pericol pentru persoana din apropiere.

Respectiv, instanța de apel a conchis că, lovirea lui Anatolie Șcerban de către automobilul la volanul căruia s-a aflat Igor Cazacu, a avut loc din cauza neatenției și ignoranței inculpatului la verificarea situației rutiere.

Faptul că inculpatul nu recunoaște vina sa, instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare, totodată nerecunoașterea vinovăției nu poate fi considerată temei de achitare. Din conținutul declarațiilor depuse de martorul Serghei Șevenco, precum și a inculpatului, se atestă o coincidență cronologică dintre momentul deplasării automobilului, la volanul căruia se afla Iurie Cazacu și momentul când partea vătămată, după cum afirmă inculpatul, a căzut jos. Însăși inculpatul și martorul Serghei Șevenco, în repetate rânduri, au menționat că Anatolie Șcerban s-a lovit de automobil, dar instanța de apel a subliniat că această lovitură a avut loc în timp ce automobilul condus de Igor Cazacu s-a deplasat în spate. Cele întâmplate s-au soldat într-un final cu decesul părții vătămate Anatolie Șcerban. Legătura de cauzalitate între vătămările corporale grave, soldate cu decesul părții vătămate și lovirea acestuia de automobilul condus de Igor Cazacu este dovedită prin raportul de expertiză medico-legală nr.203 „D” din 22.12.2014. Expertiza medico-legală a stabilit, că leziunile corporale depistate la Serghei Șcerban sunt caracteristice unui accident rutier.

Astfel, instanța de apel a constatat că, Igor Cazacu la 29 octombrie 2014, aproximativ pe la ora 16:00, aflându-se la volanul pasagerului marfar de model „Volkswagen LT-35”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, în apropierea bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX, situat în intravilanul or. Costești, r-nul Rîșcani pe când efectua manevra de deplasare cu spatele, neasigurându-se că o poate face fără a crea un pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic, în rezultatul cărui fapt a lovit cu partea din spate a autovehiculului condus pe pietonul Anatolie Șcerban.

În rezultatul accidentului de circulație, pietonului Anatolie Șcerban, i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr.203 „d” din 23 decembrie 2014: fracturi de coaste pe diferite linii anatomice; fractură ce stern; hematorax bilateral - 1800 ml sânge lichid; fractură închisă a brațului stâng și a femurului drept; edem și tumifiere substanței creieroase; plăgi contuză pe regiunea occipitală; echimoze pe față, care după caracterul lor corespund categoriei vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Moartea cet. Anatolie Șcerban a survenit în urma unui șoc postraumatic posthemoragic, ca rezultat al traumatismului suportat.

Astfel, Igor Cazacu a încălcat prevederile pct. 41 (2) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 15.05.2009 care stabilesc că: conducătorul vehiculului care intenționează să se deplaseze cu spatele poate să înceapă manevra numai după ce s-a asigurat că o poate face fără a crea pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic. În cazurile în care câmpul vizual în spate este limitat, conducătorul trebuie să recurgă la ajutorul altei persoane, aflate în afara autovehiculului - încălcări, care sunt în legătură directă cu comiterea accidentului de circulație și consecințele survenite.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța de apel a reținut că, în drept, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi - *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

În acest sens, instanța de apel a conchis că, soluția instanței de fond privind încetarea procesului penal de învinuire a lui Igor Cazacu în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, pe motivul încălcării termenului de aflare a acestuia în calitate de bănuit, este eronată și neîntemeiată, or, ordonanța de recunoaștere a lui Igor Cazacu în calitate de bănuit din 12.12.2014 este un act emis ulterior ordonanței de începere a urmăririi penale.

Astfel, instanța de apel a specificat că, recunoașterea întârziată a lui Igor Cazacu în calitate de învinuit este un presupus viciu constatat de instanță, suplimentar invocat de partea apărării în apelul declarat pe caz. Continuitatea calității de bănuit este limitată în timp, în acest sens pct. 3 alin. (2) art. 63 Cod de procedură penală, stabilește următoarele: *organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuit: persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni. Același art. 63 la alin.(7) prevede: calitatea de bănuit încetează din momentul (...) emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.*

Așadar, instanța de apel a respins soluția instanței de fond, constatând că ordonanța de punere sub învinuire a lui Igor Cazacu a fost emisă la 11.03.2015, adică fără depășirea termenului admisibil de aflare a persoanei în calitate de bănuit, de 3 luni.

Ținând cont de cele menționate mai sus, instanța de apel a conchis că, procesului penal pornit în privința lui Iurie Cazacu în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, nu a fost viciat.

Conducându-se de prevederile art. 61, 75 Cod penal, instanța de apel a conchis că, Igor Cazacu poate fi corectat și reeducat în condițiile aplicării unei pedepse sub formă de închisoare și a pedepsei complementare conform legii, cu stabilirea unui termen de probă de 3 ani. Dat fiind faptul că, inculpatul este la prima abatere de la legea penală, instanța de apel a ajuns la concluzia că suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare și instituirea unei perioade de probațiune în acest sens, are să fie o măsură suficientă și justă pentru restabilirea echității sociale.

De asemenea, instanța de apel a subliniat că, atât avocatul Sergiu Beșliu, cât și acuzatorul de stat, au solicitat admiterea acțiunii civile înaintată de către succesorul părții vătămate Inna Șcerban. Conform materialelor cauzei penale, la 02.02.2015 succesorul părții vătămate Inna Șcerban a înaintat o cerere (f.d.138, Vol.I), prin care a solicitat să fie recunoscută în calitate de parte civilă și să fie încasat din contul inculpatului dauna morală în sumă de 100 000 (una sută mii) lei. Prin ordonanța din 02.02.2015 (f.d.139), organul de urmărire penală a recunoscut-o pe Inna Șcerban în calitate de parte civilă. Fiind audiată în cadrul ședinței instanței de apel, succesorul părții vătămate Inna Șcerban a solicitat încasarea din contul inculpatului a daunei morale în sumă de 500 000 lei.

Conform prevederilor art. 219 alin. (4) Cod penal, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

În temeiul art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate.

Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei.

Astfel, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate succesorului părții vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea succesorului părții vătămate Inna Șcerban, urmărind scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se

ajunge la o îmbogățire fără just temei, instanța de apel a constatat că, suma de 500 000 lei este o despăgubire exagerată pentru dauna morală suportată de Inna Șcerban.

Subsecvent, instanța de apel a menționat că, cuantumul daunei morale cauzate succesorului părții vătămate urmează a fi valorificat în suma de 150 000 lei, întrucât în procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar repararea prejudiciilor morale în caz de deces prezintă o modalitate distinctă, care constă în dreptul persoanelor apropiate victimei decedate, la repararea propriului lor prejudiciu afectiv, rezultat din lezarea sentimentelor de afecțiune. Fapta infracțională a inculpatului a cauzat prejudiciu moral lui Inna Șcerban, exprimat prin suferințe psihice intervenite de pe urma conștientizării de către cea din urmă a curmării vieții soțului său. În plus, ca urmare a decesului lui Anatolie Șcerban, inculpatul a manifestat o atitudine indiferentă față de familia acestuia și nu a intenționat să contribuie măcar cu susținerea financiară a acesteia după incidentul produs.

Totodată, instanța de apel a admis ca fiind întemeiată cerința procurorului, privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 2 250 lei din contul inculpatului în beneficiul statului, or, stabilindu-se vinovăția inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, acestuia îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare.

Cu referire la apelul comun declarat de avocatul Ion Rohac și inculpatul Igor Cazacu, instanța de apel a respins argumentele invocate, considerând apelul declarativ.

Subsecvent, instanța de apel a menționat că atestă o argumentare formală a unor argumente în temeiul cărora se solicită casarea sentinței contestate și remiterea cauzei la rejudecare. Cerința de remitere a cauzei la rejudecare a fost apreciată de către instanța de apel drept o tentativă de tergiversare a cauzei penale de către partea apărării, urmărind scopul parcurgerii repetate a examinării cauzei în instanța de fond.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală de către procuror, prin care solicită casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie numită o pedeapsă sub formă de privațiune de libertate de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semideschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În motivarea celor solicitate, procurorul susține că, pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă și care nu va atinge scopul pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal.

5.1. Împotriva deciziei declară recurs ordinar avocatul Igor Ciuru în numele inculpatului și ultimul, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 11) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri prin care Igor Cazacu să fie achitat de sub învinuirea de comiterea a infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, iar în rest să fie menținută sentința primei instanțe.

În susținerea celor solicitate, recurenții menționează că, motivarea soluției contravine dispozitivului hotărârii, or, indicând că instanța de apel a comis o eroare precum că nu a indicat Igor Cazacu, dar Boris Cazacu.

De asemenea, susțin că instanța de apel nu a motivat în nici un mod soluția de menținere a sentinței în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal.

Totodată, recurenții indică că la caz există o cauză care înlătură răspunderea penală, or, urmărirea penală a fost efectuată în afara termenului legal, cu încălcarea prevederilor art. 63 Cod de procedură penală.

Mai mult, recurenții susțin anonim că, în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal.

6. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, recursul declarat de către procuror urmează a fi respins ca inadmisibil iar cel declarat de către Igor Ciuru în numele inculpatului și ultimul urmează a fi admis din următoarele considerente.

6.1. Cu referire la recursul declarat de către procuror, Colegiul penal lărgit menționează că, în conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent. Autorul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiul invocat de recurent nu a fost confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

În esență, recurentul critică decizia contestată în latura stabilirii pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, menționând că instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile legale, de circumstanțele cauzei și a individualizat greșit pedeapsa, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă.

Subsecvent, instanța de recurs susține că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, și să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunii incriminate.

Totodată, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Așadar, Colegiul penal statuează că, instanța de apel corect a aplicat inculpatului o pedeapsă non privativă de libertate conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal.

Mai mult, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că, pedeapsa stabilită acestuia este prea blândă, din considerentul că aceasta este echitabilă și direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea.

De asemenea se menționează faptul că, instanța de apel s-a expus motivat și detaliat asupra faptului aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fiind suspendată condiționat executarea pedepsei lui Igor Cazacu pe o perioadă de probațiune de 3 ani, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește și nu se va expune repetat asupra acesteia.

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

6.2. Cu referire la recursul declarat de către avocatul Igor Ciuru în numele inculpatului și ultimul, Colegiul penal remarcă că, în conformitate cu prevederile art.

435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Colegiul penal lărgit constată că, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel, și anume, decizia instanței de apel conform art. 417 Cod de procedură penală trebuia să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea cererilor de apel, precum și motivele adoptării soluției date.

Așadar, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel prin decizia pronunțată la 12 februarie 2019, a casat parțial sentința, și anume, în latura penală și latura civilă, a rejudecat cauza și a pronunțat o nouă hotărâre în acest sens.

Astfel, instanța de apel prin decizia menționată, îl recunoaște pe inculpat culpabil de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, însă omite să se pronunțe asupra altui capăt de învinuire, și anume, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, or, odată ce decizia a fost casată în latura penală, instanța de apel avea obligația să se pronunțe pe toate capetele de învinuire aduse inculpatului prin rechizitoriu în această cauză penală.

Mai mult decât atât, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei omite să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate în cererile de apel, or, în apelul comun formulat de către avocatul Ion Rohac în numele inculpatului Igor Cazacu și ultimul, aceștia indică dezacordul cu condamnarea inculpatului, inclusiv, în baza învinuirii de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod de procedură penală.

Cu referire la concluzia instanței de apel precum că, nu a fost încălcat termenul de aflare a lui Igor Cazacu în calitate de bănuît, deoarece ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît din 12 decembrie 2014 a fost emisă ulterior ordonanței de începere a urmăririi penale, iar ordonanța de punere acestuia sub învinuire a fost emisă la 11 martie 2015, fiind în termen de 3 luni, termen stipulat de art. 63 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit o apreciază drept nefondată.

Or, ordonanța de punere sub învinuire a fost semnată de către procuror, avocat și Igor Cazacu la 30 martie 2015, fiind eronat datată cu data de 11 martie 2015, fapt de care nu a ținut cont instanța de apel (f.d. 162, vol. I).

În acest sens, Colegiul penal reamintește că, în conformitate cu art. 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate mai mult de trei luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de șase luni.

De asemenea, potrivit art. 63 alin. (3) din Codul de procedură penală, la data expirării, după caz, a unui termen indicat în alin. (2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuîtul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința acestuia, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea sa sub învinuire. În cazul prelungirii termenului de menținere a calității de bănuît mai mult de trei luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuîtul despre aceasta.

Articolul 21 din Constituția Republicii Moldova garantează principiul prezumției nevinovăției persoanei, potrivit căruia orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă a devenit un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept și este garantat de normele actelor internaționale, la care a aderat și Republica Moldova.

Astfel, potrivit art. 4 alin. 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană, nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

Cu termeni similari operează și art. 14 alin. 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, potrivit căruia nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit din pricina unei infracțiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și cu procedura penală a fiecărei țări.

De asemenea, art. 22 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede că nimeni nu poate fi supus de două ori urmării penale, judecării și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă.

Curtea Constituțională, a subliniat caracterul fundamental al principiului non bis in idem, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 63 alin. (6) din Codul de procedură penală „[...] dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă derivă din art. 21 din Constituție, conform căruia „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale”. Din conținutul normei constituționale se deduc trei principii: prezumția nevinovăției, caracterul public al procedurilor penale și posibilitatea persoanei de a utiliza toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa [...]”.

În concluzie, Colegiul penal conchide că, printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art. 6 din CEDO, se enumeră și faptul că orice persoană are dreptul de a fi judecat în mod echitabil de un tribunal independent și imparțial, iar cauza penală în privința lui Igor Cazacu nu a fost judecată în mod echitabil, fiind încălcate esențial drepturile inculpatului garantate atât de Constituția R. Moldova, Codul de procedură, cât și Convenția Europeană cu privire la drepturile omului, iar această încălcare de lege echivalează cu o eroare judiciară, care urmează a fi corectată de către instanța de apel.

De asemenea, Colegiul penal lărgit subliniază că, nu poate menține sentința din motiv că, aceasta a fost atacată de către părți, iar instanța de apel nu a dat răspuns tuturor argumentelor invocate în cererile de apel, astfel menținerea sentinței s-ar califica cu încălcarea dreptului la un recurs efectiv.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Colegiul penal lărgit indică că eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, totodată să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de

apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii, să stabilească termenul aflării inculpatului în calitate de bănuț conform art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1), pct. 1) și pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Liliana Pasat, împotriva deciziei Colegiului penal al Apel Bălți din 12 februarie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Cazacu Igor XXXXX*.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Igor Ciuru în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Apel Bălți din 12 februarie 2020 și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Pronunțată integral la **17 noiembrie 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Nicolae Craiu